

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 12 november 2004
Ons kenmerk 46/6.10/2004010802
Behandeld door mevrouw E. Alkema (0592) 36 56 91
Onderwerp: Definitieve aanvraag Actieplan cultuurbereik 2005-2008

Geachte voorzitter/leden,

Zoals u bekend is, neemt de provincie Drenthe deel aan het Actieplan cultuurbereik 2001-2004, zoals dat destijds door de toenmalige staatssecretaris van cultuur is ingevoerd. Inmiddels heeft de huidige staatssecretaris van cultuur, mevrouw M.C. van der Laan, besloten dat er voor de periode 2005-2008 wederom een Actieplan cultuurbereik zal gelden. Conform de in ons collegeprogramma opgenomen prioriteit die wij wensen te geven aan voortzetting van het Actieplan cultuurbereik, hebben wij voor de periode 2005-2008 een aanvraag voor deelname aan het Actieplan cultuurbereik bij de staatssecretaris ingediend.

Voor 1 juli 2004 is een globale aanvraag opgesteld en toegezonden aan het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Volgens de procedure is deze door het ministerie beoordeeld en van commentaar voorzien. De definitieve aanvraag dient vervolgens voor 15 november 2004 bij het Ministerie van OCW binnen te zijn.

De definitieve aanvraag die u hierbij aantreft, is opgesteld conform een daartoe aangereikte format van het Ministerie van OCW, in samenspraak met een daarvoor door het ministerie vrijgestelde adviseur, en behelst voor de genoemde periode een jaarlijks gevraagd bedrag van € 295.520,--. In het kader van de voorwaarde voor matching die het ministerie stelt voor het genoemde bedrag en het belang dat wij hechten aan voortzetting van het Actieplan cultuurbereik, hebben wij voor de desbetreffende periode jaarlijks € 300.000,-- opgevoerd bij de Voorjaarsnota 2004. Bij de begrotingsbehandeling in november van dit jaar beslisten uw staten definitief over beschikbaarstelling van dit bedrag.

Zoals uit de aanvraag blijkt, sluit deze op relevante onderdelen aan op de aanvraag die wij in het kader van Versterking cultuureducatie in het primair onderwijs bij het Ministerie van OCW hebben ingediend. De aanvraag sluit voorts aan bij de uitgangs-

punten zoals die zijn opgenomen in de nota Mensen in het middelpunt, Provinciale sociale agenda 2005-2008, op basis waarvan ook de cultuurnota De Kunst van het combineren is opgesteld, dat begin 2005 ter vaststelling aan uw staten zal worden voorgelegd.

Voor het overige wordt korthedshalve verwezen naar de bijgevoegde aanvraag.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
cs/coll.

Provincie : Drenthe
Bestuurder : de heer J.H. Schaap
Ambtelijke contactpersoon : mevrouw E. Alkema
Telefoon : 0592 – 365691
E-mail : e.alkema@drenthe.nl
Postadres : Postbus 122, 9400 AC Assen

Uitgangssituatie

Voor de periode 2005-2008 zal er wederom een Actieplan Cultuurbereik gelden, in vervolg op het actieplan voor de periode 2001-2004. De provincie Drenthe wil het Actieprogramma Cultuurbereik verder ontwikkelen in 2005-2008. Daarvoor wordt jaarlijks € 295.520,- beschikbaar gesteld door het rijk. Naast de bijdrage van het ministerie van OCW matcht de provincie met een zelfde bedrag. Met het Actieplan Cultuurbereik 2001-2004 leverden het rijk, provincies en de 30 grootste gemeenten, waaronder Emmen, voor het eerst een inspanning om het bereik van cultuur te vergroten. Uit landelijke en eigen evaluatie blijkt dat het provinciale Actieprogramma een positief effect heeft op het culturele aanbod en de culturele infrastructuur in Drenthe.

Rijksdoelstellingen 2001-2004

De kern van het AC 2001-2004 is het creëren van een ander en diverser aanbod voor een breder en diverser publiek. De nadruk ligt op de vraagkant van het culturele veld en niet op de aanbodkant. Kwaliteit van de activiteiten is daarbij een vereiste. Het Actieplan cultuurbereik 2001-2004 is een beleidsvoornemen geweest van de toenmalige staatssecretaris van cultuur Van der Ploeg, in samenwerking met de VNG en het IPO voor de Kunstenplanperiode 2001-2004, met als doel zoveel mogelijk mensen te betrekken bij cultuur. Daarbij is uitgegaan van vijf gemeenschappelijke doelstellingen:

1. versterken van de programmering van culturele accommodaties;
2. ruim baan maken voor culturele diversiteit;
3. investeren in jeugd;
4. beter zichtbaar maken van cultureel vermogen;
5. culturele planologie op de agenda zetten.

Deze doelstellingen van het actieprogramma 2001-2004 worden bereikt door implementering van drie projectcategorieën:

1. projecten op het gebied van cultuurbereik (vergroting cultuurparticipatie)
2. projecten op het gebied van cultuur en school (cultuureducatie)
3. projecten op het gebied van beeldende kunst en vormgeving

Gelet op het eigen beleid en de sociale en culturele infrastructuur in hun gebied konden gemeenten (in Drenthe alleen Emmen) en provincies voor de periode 2001-2004 binnen de rijksdoelstellingen eigen accenten leggen. Deze doelstellingen zijn van toepassing op het onderdeel cultuurbereik in de Actieprogramma's. Twee bestaande geldstromen zijn in het Actieplan Cultuurbereik (AC) opgenomen: het project Cultuur en School en de geldstroom BKV. De geldstroom BKV is in de periode 2005-2008 overigens niet meer in het AC opgenomen.

De provincies en dertig grotere gemeenten nemen in 2001-2004 rechtstreeks deel aan het Actieplan. Het Rijk verstrekt jaarlijks een bedrag dat is gebaseerd op het aantal inwoners. Vervolgens dient de deelnemende provincie of gemeente een zelfde bedrag bij te leggen. Kleinere gemeenten kunnen bij de provincie een aanvraag indienen. De provincie maakt uiteindelijk de beleidsmatige afweging, en stelt vast of de aanvraag past binnen de kaders en doelstellingen van het Actieplan.

Doelstellingen van de provincie Drenthe 2001-2004

De provincie wil in Drenthe graag een regisseursrol vervullen, dat wil zeggen dat de provincie de beleidslijnen vaststelt en aangeeft, de gemeenten ondersteunen en de instellingen (met name de steunfuncties) sturen aan. Er zijn twee subsidierondes per jaar, zowel voor Cultuur en School als voor cultuurbereik. Deze doelstellingen en manier van werken zullen ook gelden in de periode 2005-2008, met dien verstande dat gestreefd zal worden naar één subsidieronde per jaar.

Cultuurbereik

Drenthe streeft met het onderdeel Cultuurbereik de volgende doelstellingen na:

- het bereiken van alle Drentse mensen die nu nog weinig aan cultuur deelnemen;
- het versterken van de samenwerking tussen gezelschappen en podia en het zoeken naar alternatieve podia;
- het verbeteren van de zichtbaarheid (bekendheid) van het cultureel vermogen;
- het versterken van culturele voorzieningen door samenwerking van verschillende culturele disciplines;
- het inspelen op sterke kanten van de provincie op het gebied van cultuurhistorie en cultuurtoerisme.

Cultuur en School

Elk kind op de basisschool moet kunnen deelnemen aan het kunstmenu en zoveel mogelijk leerlingen uit het voortgezet onderwijs moeten in cultuur kunnen participeren, zodat ze kennismaken met cultuur en de verschillende vormen daarvan. Hiertoe intensiveert de provincie de activiteiten in het kader van het Drentse kunstmenu, het cultuurtraject en de CKV-dagen. De provincie zet in op erfoededucatie en ontwikkelt een mobiliteitsplan voor basisschoolleerlingen.

Geldstroom BKV

Drenthe zet de geldstroom BKV in binnen het beeldende kunstbeleid. De doelstelling is integratie van beeldende kunst in de samenleving te vergroten. De provincie legt ook de volgende accenten:

- beeldend kunstenaars een rol laten spelen bij vergroting van het cultuurbereik;
- het stimuleren van cultureel ondernemerschap;
- het verbeteren van de relatie tussen vraag en aanbod;
- het ontwikkelen van projecten op het gebied van culturele planologie.

Resultaten in de praktijk 2001-2004

Cultuurbereik

Veel instellingen zijn relatief kleinschalig en de na de herindeling nieuw gevormde gemeenten missen vaak een cultureel centrum. De deelname binnen het kleinschalige aanbod is wel groot. In Drenthe wordt bijvoorbeeld meer toneel gespeeld en bekeken dan in de rest van Nederland. Projecten in het kader van cultuurbereik hebben mede door de traditie van kleinschaligheid een relatief klein bereik, zo blijkt uit onderzoek van de Visitatiecommissie Cultuurbereik. Vooral jongeren en mensen met een laag inkomen maken in verhouding weinig gebruik van het cultuuraanbod. Het Sociaal rapport Drenthe 2003 geeft aan dat het bezoek van jongeren aan het meer traditionele cultuuraanbod (waaronder musea) de laatste jaren is gedaald, terwijl hun belangstelling voor popconcerten, festivals en dergelijke juist is toegenomen. Naar verwachting zal de krappe beurs van mensen die werkloos of arbeidsongeschikt zijn of langdurig moeten rondkomen van een laag inkomen een belemmering vormen voor deelname aan het culturele aanbod. Wij willen daarom in beeld krijgen van welke culturele voorzieningen deze groepen gebruikmaken en hoe vaak dat gebeurt.

Cultuur en School

Uit de onderzoeksrapportages van de Visitatiecommissie Cultuurbereik blijkt dat Drenthe vooral actief is op het gebied van Cultuur en School. Alle basisscholen in alle gemeenten en veel VO-scholen in de provincie worden bereikt met diverse projecten. De infrastructuur voor cultuureducatie is in de provincie ook goed, terwijl deze voor ander cultureel aanbod minder gedegen is. De Stichting Kunst en Cultuur Drenthe is in Drenthe de spil wat betreft cultuureducatie. De stichting bemiddelt tussen vraag en aanbod en ondersteunt waar dat gewenst is. De stichting draagt bij aan de ontwikkeling van relaties tussen culturele instellingen en scholen en hun docenten. De relaties met vmbo-scholen zijn nog niet zo goed als die met havo- en vwo-scholen. Dit heeft volgens de stichting te maken met de

latere start van activiteiten op deze scholen. De vmbo-scholen hebben ook nog veel moeite met het formuleren van de vraag.

Cultuur en School loopt goed in Drenthe, zowel qua activiteiten als qua deelname. Er zijn heldere structuren, een continue leerlijn wordt gerealiseerd en er ontstaan verrassende initiatieven ter bevordering van cultuurparticipatie door jongeren. Het is van belang dat meewerkende instellingen en gemeenten hierin hun eigen verantwoordelijkheid blijven nemen. De provincie (intendant) en de instellingen hebben de taak om na te denken over de wijze waarop resultaten geïmplementeerd en voortgezet worden.

De groei van culturele activiteiten voor jongeren is in Drenthe belangrijk, juist omdat er geen theater- en andere kunstvakopleidingen zijn.

Bereik vormt in Drenthe letterlijk een probleem, vooral voor scholen. Als je basisschoolleerlingen naar het theater of een museum wilt laten gaan is vervoer noodzakelijk. Daarom is in Drenthe een mobiliteitsplan ontwikkeld, waarin vervoer direct gekoppeld is aan de culturele activiteit. De visitatiecommissie ondersteunt het initiatief en de uitgangspunten van de culturele mobiliteit.

Beeldende kunst en vormgeving

De geldstroom BKV wordt helder en met visie ingezet. Er wordt met aansprekende projecten en activiteiten gewerkt aan verruiming van cultuurbereik en versterking van cultureel ondernemerschap. Drenthe staat achter deze doelstellingen.

Algemeen

Het proces waarin nadere samenwerking en overleg tussen gemeenten en de provincie ontstaat kost tijd. Er zijn goede aanzetten gegeven voor nadere samenwerking en overleg tussen gemeenten en de provincie, maar de doelstellingen daarvan bleken niet altijd helder genoeg geformuleerd. De provincie moet het proces wel voortzetten, want een paar jaar Actieplan is onvoldoende gebleken om samenwerkingsverbanden en activiteiten tot stand te brengen die beklijven. Veelal wordt voor dezelfde activiteiten ook voor meerdere jaren subsidie aangevraagd. Verder is er bij meewerkende instellingen angst vanwege het incidentele karakter van het Actieplan (in Drenthe via jaarlijkse rondes van aanvragen en toekennen), waardoor gevreesd wordt dat inspanningen na een jaar weer moeten stoppen, iets wat in de praktijk overigens gebleken is niet zo te zijn. Vandaar ook dat voor de periode 2005-2008 o.a. wordt ingezet op het duidelijk formuleren van doelstellingen van projecten en op meerjarige toekenningen.

Sterkte en zwakte analyse culturele infrastructuur¹ Drenthe

Op grond van de ervaringen in de periode 2001-2004 kunnen de volgende sterke en zwakte kanten worden genoemd voor Drenthe:

Sterke kanten

- bloeiend verenigingsleven, groot gemeenschapsgevoel, vrijwilligers makkelijk te mobiliseren;
- sterke binding met cultureel erfgoed;
- natuur en landschap hebben aantrekkingskracht op toeristen die ook geïnteresseerd zijn in cultuurtoeristische attracties;
- bereidheid tot samenwerking en interactie tussen provincie en gemeenten is groot;
- tussen provincie en gemeenten zijn de lijnen kort;
- toenemende ambitie om nieuwe activiteiten te ontwikkelen en te organiseren;
- overzichtelijk veld van professionele instellingen;
- cultuureducatie is in Drenthe goed ontwikkeld en wijd verspreid.

Zwakke kanten

- duur om culturele voorzieningen in stand te houden vanwege relatief weinig inwoners en plattelandskarakter;
- ontbreken van een grote centrumgemeente en daardoor ontbreken van een culturele motorfunctie;

¹ Onder culturele infrastructuur wordt verstaan het geheel van culturele instellingen en het totale culturele aanbod in Drenthe en hun onderlinge relaties in de vorm van samenwerking en overleg.

- organiseren van culturele activiteiten van landelijke allure is duur;
- ontbreken van professionele podiumkunstgezelschappen en culturele vakopleidingen, waardoor ook die uitstraling, het op een hoger niveau brengen van talenten en de doorstroom- en signaleringsmogelijkheden voor talenten voorbij gaat aan Drenthe;
- overwegend vrij traditioneel cultuuraanbod, in die zin dat er weinig vernieuwende activiteiten plaats vinden.

Voor het uitvoeren van het AC is voor de periode 2001-2004 totaal € 1.796.970,- beschikbaar gesteld, waarvan de helft extern (ministerie van OCW) gefinancierd is en de helft voor rekening van de provincie komt (matching).

Keuzes 2005 – 2008

Ministeriële kaders AC 2005-2008

- hoofddoelstelling: vergroten van het cultureel bewustzijn, met name via vergroten van het publieksbereik en de actieve participatie;
- programma's moeten gebaseerd worden op de lokale of regionale situatie;
- het budget is bestemd voor culturele activiteiten, niet voor reguliere activiteiten of exploitatie van instellingen;
- het verdient aanbeveling om aandacht te blijven geven aan cultuureducatie en samenwerking;
- het rijksbudget moet gematched worden.

Provinciale kaders en inzet AC 2005-2008

Inhoudelijk

- voortzetting van het beleid rond cultuureducatie en cultuurhistorie/ erfgoed wegens gebleken succes en zorgen dat cultuureducatie op alle basisscholen en zoveel mogelijk scholen voor voortgezet onderwijs wordt ingevoerd (heeft ook prioriteit in het collegeprogramma, en tevens zijn er extra middelen voor. Dit sluit aan bij de sterke kanten van Drenthe);
- inspelen op de sterke kanten van de provincie op het gebied van cultuurhistorie/ erfgoed (identiteit Drenthe) omdat daarmee publiek getrokken kan worden, zo is gebleken;
- handhaving van het mobiliteitsplan, waarin vervoer direct gekoppeld is aan de culturele activiteit, wegens gebleken succes (sterke kant);
- streven naar groei van activiteiten voor/ door jongeren omdat zij de cultuurconsumenten van de toekomst zijn;
- aanbod creëren op niet-gebruikelijke locaties, bijvoorbeeld door gevestigde podia aanbod te laten verzorgen in culturele centra en buurthuizen, omdat daarmee de "markt" van het culturele aanbod vergroot kan worden (nu nog een zwakkere kant);
- **aanbod instandhouden en creëren voor ouderen, zoals bijvoorbeeld met "geheugen in beeld" en "Anno Drenthe" (verbreding van aanbod, nu nog een iets zwakkere kant).**

Procesmatig

- stimuleren van samenwerking tussen culturele instellingen om zowel inhoudelijk als bedrijfsmatig meerwaarde te benutten (nu nog een zwakkere kant);
- aanbod toegankelijk maken voor mensen met lage inkomens (gebaseerd op contourennota activiteiten en projecten baseren op duidelijke doelstellingen zodat het bereik en de effecten ook zo duidelijk mogelijk in kaart kunnen worden gebracht (nu nog zwakkere kant);
- nadrukkelijker inzetten op afstemming en samenwerking met gemeenten zodat samenwerkingsverbanden en activiteiten beklijven. Deze samenwerking zal wat de provincie betreft nader vormgegeven worden door het vastleggen van duidelijke doelen en middelen van samenwerking (nu nog een zwakkere kant);
- aan expliciete culturele kwaliteiten die reeds in Drenthe bestaan impulsen geven, bijvoorbeeld door deskundigheidsbevordering, zodat het voortbestaan van de culturele kwaliteiten zoveel mogelijk gewaarborgd wordt (handhaving sterke kant);
- beter zichtbaar maken van het cultureel vermogen door het ontsluiten (toegankelijk maken) van het cultureel aanbod en informatie, bijvoorbeeld door meer aandacht te schenken aan overleg, communicatie en PR, door de inzet van de procescoördinator en door digitalisering, waardoor het bereik groter wordt (voortbouwen op bestaande culturele kwaliteiten);

- meer mogelijkheden scheppen voor meerjarige toekenningen voor activiteiten en projecten die daarvoor in aanmerking komen.

Ten aanzien van het streven naar groei van activiteiten voor/ door jongeren, omdat zij de cultuurconsumenten van de toekomst zijn (zie hierboven het vierde gedachtenstreepje van het inhoudelijke kader), kan meer specifiek gedacht worden aan de volgende inzet:

Cultuureducatie

- scholen stimuleren om het cultuureducatieve aanbod te integreren en te verankeren in hun onderwijsprogramma;
- erfoededucatie: projecten inzetten via de vakken aardrijkskunde en geschiedenis
- stimuleren dat jongeren bij de totstandkoming van cultureel aanbod betrokken worden;
- meer nadruk op zelf cultureel actief zijn van kinderen en jongeren door budget beschikbaar te stellen voor naschoolse activiteiten op scholen voor voortgezet onderwijs, brede scholen, jongerencentra, buurthuizen (de directe omgeving van kinderen en jongeren).

Impulsen geven aan een rijk amateurkunstenklimaat in Drenthe

- projecten die erop gericht zijn jong talent te ontdekken en te ontwikkelen;
- vorming en ondersteuning van productie- en podiumplekken, zodat creatieve Drenten hier werkzaam blijven.

Vergroten van het cultureel aanbod voor jongeren

- stimuleren van de totstandkoming van initiatieven die de nadruk leggen op kennismaken van kinderen met kunst en cultuur in Drenthe;
- stimuleren van samenwerking tussen instanties die zich nadrukkelijk richten op jongeren en cultuur;
- programmering voor jongeren stimuleren die tegemoet komt aan de wensen (zie sociaal rapport) die jongeren hebben op het gebied van kunst- en cultuuruitingen, op grond van de contourennota.

Hetgeen staat vermeld onder “vergroten van het cultureel aanbod voor jongeren” kan ook van toepassing worden verklaard op ouderen.

De Drentse adviescommissie cultuurbereik en Cultuur en School 2001-2004 (adviseert en beoordeelt aanvragen) heeft aangegeven wat volgens haar aandacht behoeft in het nieuwe actieprogramma. De inbreng van de adviescommissie is verwerkt in deze aanvraag, en komt overeen met c.q. past in datgene wat vanuit de provincie wordt voorgestaan.

Aanpak van het AC 2005-2008 door de provincie in relatie tot het geformuleerde kader

De algemene doelstelling van het AC 2005-2008 is in principe dezelfde als die van het AC 2001-2004, namelijk het bereik van cultuur vergroten, via het vergroten van het publieksbereik en de actieve deelname (cultuurbereik) en handhaving van de inzet op cultuureducatie. Daarbij is het uitgangspunt nog steeds dat de financiële inzet die de provincie voor het Actieprogramma maakt, door het ministerie van OCW wordt gematcht (verdubbeld). De inzet zal ook gericht blijven op de onderdelen cultuurbereik en cultuur en school omdat die onderdelen succesvol zijn gebleken, in een behoefte voorzien en nog verder uitgebouwd kunnen worden. Dit sluit ook aan bij de geformuleerde provinciale kaders, waarbinnen de Drentse aanpak vorm krijgt.

Verder zal aandacht gevraagd worden voor samenwerking met instellingen, zoals K&C Drenthe, Drents Plateau, Drents Museum etc, en zal worden aangesloten bij de contourennota “Mensen in het middelpunt, provinciale sociale agenda 2005-2008” en de concept-cultuurnota, die naar verwachting begin 2005 zal worden vastgesteld, en is gebaseerd op de uitgangspunten in de contourennota. Tevens is er oog voor de relatie met andere beleidsterreinen in het kader van het streven naar integraal beleid. De relatie met de onderwijssector is vanzelfsprekend te vinden in de cultuureducatie, waarin door de provincie Drenthe veel is geïnvesteerd. Ook is er een POP (provinciaal omgevingsplan) vastgesteld. Daarin staat het beleid voor de bestemming en de inrichting van de ruimte, voor de waterhuishouding en het milieu. Verder zijn er enkele nota's die meer specifiek op de

kwaliteit van de ruimte ingaan: Nota landschap, Nota ruimtelijke kwaliteit van de gebouwde omgeving en de Nota regionale identiteit als inspiratiebron.

Voor de nieuwe periode stellen zowel de provincie als het ministerie een jaarlijkse bijdrage beschikbaar van € 296.000,--, totaal dus € 592.000,-- inclusief BTW voor het Actieplan. In de voorjaarsnota is rekening gehouden met een jaarlijkse financiële ruimte van € 300.000,--. Daarnaast is er in de provinciale begroting jaarlijks € 250.000,-- beschikbaar voor cultuureducatie.

Uitwerking van de doelstellingen

De uitwerking van de doelstellingen blijft een intensief lange termijnproces, want er moet blijvend gewerkt worden aan verbetering, afstemming en samenwerking op cultureel gebied, vandaar ook de verlenging van het Actieprogramma. Verbetering van het culturele veld, de afstemming en samenwerking als doel vloeit logischerwijze voort uit de geformuleerde kaders, vanuit de sterkte-zwakke-analyse. Dit geldt niet alleen tussen overheden, maar ook tussen de instellingen, organisaties en culturele ondernemers die op dit vlak actief zijn. Om verbetering van het culturele veld te bewerkstelligen kan bekeken worden welke programma's voor een meerjarige toekenning in aanmerking komen, op voorwaarde dat de lijn voor de lange termijn in de aanvragen zichtbaar wordt gemaakt. Daarmee zullen bepaalde aanvragen niet meer jaarlijks door de commissie Actieplan cultuurbereik beoordeeld hoeven te worden. Sommige projecten hebben immers een langere looptijd nodig om zichzelf te bewijzen en om goed te "wortelen", zoals de commissie ook zelf aangeeft.

De geformuleerde doelstellingen zijn ons sturingskader, waarbij de thema's leidend zijn.

- Signaleren doen wij op basis van het (laten) uitvoeren van verkenningen en onderzoek. Hieruit kunnen initiatieven voor nieuwe activiteiten voortvloeien;
- Met verschillende subsidies willen wij de ontwikkeling en uitvoering van activiteiten stimuleren en de effectiviteit ervan vergroten;
- In de coördinerende rol brengen wij partijen samen en creëren de randvoorwaarden voor kennisuitwisseling;
- Ondersteunen en faciliteren kan variëren van ruimte beschikbaar stellen tot meedenken en begeleiden;
- In de initiërende rol nemen wij zelf het voortouw tot projectontwikkeling en uitvoering met als resultaat inbedding in de bestaande infrastructuur;
- Als regisseur sturen wij direct aan op het gewenste resultaat.

Wij zien de gemeente als een belangrijke partner om de culturele infrastructuur te versterken, want voor het culturele menu is het lokale bestuur een belangrijke bepaler.² Uitgangspunt voor de samenwerking met gemeenten is dat beleid dat lokaal kan worden ontwikkeld ook daar moet gebeuren. De provinciale inzet is als regel aanvullend op lokaal beleid. Wij richten ons hierbij op regionale vraagstukken en problemen die gemeenten overstijgen.

Onze inspanningen sluiten aan bij wat gemeenten al doen en waarbij een steunende overstijgende partner wenselijk is. Bijvoorbeeld bij de inzet en afstemming van het voorzieningenaanbod op bovenlokaal niveau. Dit betekent dat:

- wij ons richten op bovenlokale activiteiten die bijdragen in de uitvoering van ons beleid;
- wij gemeenten willen ondersteunen bij activiteiten die een voorbeeldfunctie hebben;
- wij optreden als co-financier van projecten;
- wij in de vorm van backoffice onze expertise en die van de door ons gesubsidieerde instellingen beschikbaar stellen;
- wij initiëren, coördineren en bemiddelen bij activiteiten, waarbij de gemeenten die rol niet of moeilijk kunnen vervullen;

² Cultuurfilosoof en politicus Jan Kassies schreef in 1987: "De gemeente is in staat om als eerste het steeds verschuivende behoeft patroon van de bevolking waar te nemen. Zij kan van nabij het ontstaan van allerlei subculturen volgen. Zij kan zich beter dan de centrale overheid distantiëren van de vraag of er wel genoeg gebloeid wordt in onze tijd. Zij heeft geen vergrootglas noch een verrekijker nodig om het weefsel van de cultuur te observeren. Dat is eigenlijk het eerste en het belangrijkste wat gevraagd wordt: aandacht. Aandacht voor de voorwaarden die vervuld moeten worden voor het ontstaan van processen van cultuurvorming."

- wij bij de uitvoering van ons beleid zoveel mogelijk afstemmen met en aansluiting zoeken bij lokale ontwikkelingen.

De beleidsregels die gebruikt moeten worden voor het toetsen van plannen zijn:

- de doelstellingen van het actieprogramma (zie hierboven);
- toetsing van de artistieke kwaliteit van het plan;
- regels van OCW over afrekening en verantwoording;
- Drentse regels (kwaliteit, samenwerking, bereik, vernieuwing en verbreding van het aanbod, diversiteit (in ruime zin), uitgangspunten in het contourenplan en de cultuurnota).

In meer algemene zin geldt dat:

- gemeenten en instellingen bij hun plannen aannemelijk moeten maken dat het om een nieuw plan of een intensivering gaat van bestaande activiteiten
- het plan moet passen in het beleidskader van het Uitvoeringsprogramma 2005-2008

Het is belangrijk dat de beoordeling van de aanvragen die bij de provincie worden ingediend, door de provincie op een efficiënte wijze kan gebeuren. Voor het actieprogramma 2005-2008 is de volgende werkwijze geformuleerd:

- organisatie van jaarlijkse themadebatten tussen provincie, gemeenten en instellingen die moeten leiden tot concrete aanvragen binnen de kaders en de doelstellingen van het actieplan. Deze aanvragen zullen door de Adviescommissie cultuurbereik met een advies aan de provincie worden voorgelegd;
- gemeenten kunnen aansluiten op een doelstelling van het actieprogramma, waarbij zij, gelet op het gemeentelijk cultuurbeleid en de sociale en culturele infrastructuur in hun gebied, eigen accenten leggen in hun beleid cultuurbereik.

Outputdoelstellingen

Op basis van het genoemde kader en de uitgangspunten kunnen de volgende outputdoelstellingen geformuleerd worden:

Versterking cultuurbereik in gemeenten

1. gaten in culturele infrastructuur opvullen en dubbelingen in het (gesubsidieerde) culturele aanbod terugdringen door bestaande samenwerkingsverbanden met gemeenten en instellingen handhaven, waar nodig intensiveren en trachten nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan, zodat alle Drentse gemeenten een samenwerkingsverband (cultuurplan) zijn aangegaan;
2. vergroten van de slagingskans en inbedding van projecten in de lokale infrastructuur door doelstellingen van projecten en activiteiten met gemeenten af te stemmen op financieel en inhoudelijk niveau;

Cultuureducatief aanbod

3. deelname aan het cultuurmenu (kunstmenu incl. erfgoededucatie) door 100% van de leerlingen in het basisonderwijs en 80% van de leerlingen in het voortgezet onderwijs in Drenthe bereiken met cultuurtrajecten in de periode 2005-2008;
4. ontwikkeling van erfgoededucatief lesmateriaal en projecten voor het primair en voortgezet onderwijs door het Drents Plateau in samenspraak met scholen en andere erfgoedinstellingen;
5. een toename van de kennisname van het Drents (organisatie en thematiek) cultuureducatief aanbod door leerlingen in het v.o. (100% van de met de cultuureducatieve leerlijn bereikte leerlingen, onder- en bovenbouw v.o.);

Kennismaking jeugd met cultureel aanbod Drenthe

6. een minimaal gelijkblijvende deelname aan het mobiliteitsplan in de periode 2005-2008 ten opzichte van de periode 2001-2004 (gemiddeld per jaar 9000 leerlingen in het primair onderwijs en 3500 in het voortgezet onderwijs);
7. een toename (25%) van de deelname aan het project Oktobermaand Kindermaand, gericht op kennismaking (actief en receptief) met culturele instellingen door kinderen van 4-12 jaar en hun ouders/verzorgers en grootouders (bereik 2003: 8000 kinderen en 40 culturele instellingen);

Activiteiten ontsluiting kunsten, cultuurhistorie en erfgoed

8. ontsluiten van het cultureel erfgoed door afronding van het (digitale) erfgoedproject Digitaal Oorkondenboek;
9. ontsluiten van Drentse cultuurhistorie en erfgoed en het hiervan bewustmaken van jongeren door ouderen actief deel te laten nemen aan projecten (tweejaarlijks) met de kunstuiting *oral history*, (zoals project "Anno Drenthe");
10. ter bevordering van het cultuurtoerisme een toename van combinaties tussen de kunsten en erfgoed met een aantal van 5 interdisciplinaire samenwerkingsprojecten, waarbij wordt aangesloten op de gegevens van de Cultuur Historische Waardenkaart;
11. aanbod (vijfjaarlijks) stimuleren op niet-gebruikelijke locaties om de toegankelijkheid te vergroten voor moeilijker te bereiken publieksgroepen;

Activiteiten voor en door jongeren

12. een toename van minimaal 20% (t.o.v. evaluatie AC 2004) van het aantal activiteiten voor en door jongeren (project jongerenprogramming/ ontwikkeling Drents kunstzinnig talent/jongerenredactie);

Ontsluiten en toegankelijk maken cultureel aanbod voor moeilijk te bereiken publieksgroepen

13. een toename (t.o.v. evaluatie AC 2004) van het aantal activiteiten (tweejaarlijks) gericht op het vergroten van de cultuurparticipatie door mensen met een laag inkomen en ouderen.

Outputindicatoren

De mate waarin de outputdoelstellingen gehaald zijn kan worden gemeten aan de hand van de volgende outputindicatoren:

Versterking cultuurbereik in gemeenten

1. het aantal structurele samenwerkingsverbanden met gemeenten en culturele instellingen en de aansluiting van cultuurplannen op de aanbevelingen volgend uit onderzoek naar de culturele infrastructuur (nulmeting 2004 en effectmeting 2009);
2. structureel en direct contact tussen provincie en gemeente (buiten de instellingen om) over inhoudelijke en financiële doelstellingen van Actieplan cultuurbereikprojecten;

Cultuureducatief aanbod

3. het percentage scholen dat meedoet aan het cultuurmenu/cultuurtraject. Per school kan het aantal groepen en het aantal leerlingen dat bereikt wordt, worden aangegeven (resultaten steunfunctie-instelling Kunst en Cultuur Drenthe);
4. aanpassing van kunstmenu tot cultuurmenu (incl. erfgoededucatief aanbod) en aantal scholen voor voortgezet onderwijs dat erfgoededucatief materiaal afneemt voor gebruik in aardrijkskunde en geschiedenislessen (resultaten steunfunctie-instelling Kunst en Cultuur Drenthe- en steunfunctie-instelling erfgoed Drents Plateau);
5. het aantal cultuureducatieve activiteiten met een Drentse thematiek/organisatie afgenomen door aan de cultuureducatieve leerlijn deelnemende scholen voor voortgezet onderwijs (resultaten steunfunctie-instelling Kunst en Cultuur Drenthe);

Kennismaking jeugd met cultureel aanbod Drenthe

6. het aantal keren dat van het mobiliteitsplan gebruik gemaakt is door het p.o. en het v.o. (projectresultaten steunfunctie-instelling Kunst en Cultuur Drenthe);
7. deelname aan het project Oktobermaand Kindermaand (evaluatie projecten AC 2004 en verrichten van doelgroep- en participatieonderzoek door projectorganisaties);

Activiteiten ontsluiting kunsten, cultuurhistorie en erfgoed

8. de toename in absolute aantallen en qua percentage van het deelnemen (bezoekersaantallen e.d.) aan culturele activiteiten op het gebied van cultuurhistorie/ erfgoed (nulmeting 2004 en effectmeting 2009);
9. het aantal culturele activiteiten in combinatie met erfgoed dat aan een publiek wordt gepresenteerd op een niet-gebruikelijke locatie en de samenstelling van het daarmee bereikte publiek (evaluatie projecten AC 2004 en verrichten van doelgroep- en participatieonderzoek door projectorganisaties);

Activiteiten voor en door jongeren

10. het aantal activiteiten voor en door jongeren en de deelname (in percentages en absolute aantallen) daaraan t.o.v. 2004 (nulmeting= evaluatie projecten AC 2004, Sociaal rapport Drenthe 2003 en onderzoek naar deelname en wensen en behoeften aan culturele aanbod

door deze publieksgroepen in 2005- effectmeting door verrichten van doelgroep- en participatieonderzoek door projectorganisaties en Sociaal rapport Drenthe 2008);
 Ontsluiten en toegankelijk maken cultureel aanbod voor moeilijk te bereiken publieksgroepen
 11. het aantal activiteiten voor ouderen en mensen met een laag inkomen, de deelname van hen daaraan en de waardering daarvan (nulmeting= evaluatie projecten AC 2004, Sociaal rapport Drenthe 2003 en onderzoek naar deelname en wensen en behoeften aan culturele aanbod door deze publieksgroepen in 2005- effectmeting door verrichten van doelgroep- en participatieonderzoek door projectorganisaties en Sociaal rapport Drenthe 2008)
 NB: de nulsituatie voor de metingen van de outputindicatoren is 1 januari 2005.

Resultaten en monitoring

Wij streven ernaar de effecten van ons beleid en dat van gemeenten meetbaar te maken. Wij laten daartoe in kader van programmalijnen opgroeien en participatie contourennota CWZ "Mensen in het middelpunt" in 2005 onderzoek doen naar het feitelijk gebruik en de wensen en behoeften met betrekking tot het culturele aanbod door jongeren, ouderen en mensen met een laag inkomen. Concreet zal bekeken worden welke activiteiten in het kader van het Actieprogramma cultuurbereik in de periode 2006-2008 kunnen worden uitgevoerd die gericht zijn op het vergroten van cultuurdeelname door ouderen en mensen met een laag inkomen. Ook doen wij in 2005 in het kader van onze cultuurnota 'De kunst van het combineren' onderzoek naar de culturele infrastructuur per gemeente in Drenthe. Achterstandsgebieden qua cultuurparticipatie en gebieden waar weinig tot geen culturele infrastructuur aanwezig is verdienen extra aandacht. Het onderzoek biedt inzicht in de gemeentelijke visie op de culturele infrastructuur, gemeentelijk beleid en de financiële uitgaven voor cultuur door eventuele leemten, geldstromen, samenwerkingsverbanden op het gebied van cultuur in beeld te brengen. De resultaten willen we gebruiken om gemeenten te inspireren om tot een samenhangend cultuurbeleid te komen. Die inspiratie kan leiden tot nieuwe cultuurplannen. Activiteiten die zich richten op het vergroten van het cultuurbereik willen wij subsidiëren met middelen uit het Actieplan cultuurbereik.

Om de resultaten van onze inspanningen op de korte termijn te kunnen meten, zullen wij met de desbetreffende instellingen scherpe en concrete afspraken maken over de output (m.n. het publieksbereik en/of de actieve deelname) van projecten. Daarbij kan het zowel gaan om meerjarige programma's als kortlopende of eenmalige projecten/activiteiten. Wij verwachten van instellingen dat de producten die zij ontwikkelen, gebaseerd zijn op een zorgvuldige analyse van de vraag. De provinciale toetsing van het bereik van projecten zal zich richten op de relatie van doel-resultaat in verslagen. Instellingen rapporteren jaarlijks in een verantwoordingsdocument over de doelstellingen, de indicatoren en de prestaties. Daarnaast worden de instellingen verplicht participatie- en klanttevredenheidsonderzoek uit te (laten) voeren en moeten instellingen over meerjarig ondersteunde activiteiten bovendien regelmatig rapporteren over de voortgang en de maatschappelijke effecten van hun werk.

Om te weten of onze inspanningen ook op de langere termijn tot verandering en verbetering leiden, zullen wij gebruikmaken van de inzet van het provinciaal onderzoeksbureau. Het Sociaal rapport Drenthe 2003 kan gezien worden als een soort nulmeting voor het provinciaal sociaal beleid in de komende jaren. Over 4 jaar worden de metingen herhaald en kunnen wij beoordelen in hoeverre de ingezette koers heeft geleid tot het beoogde resultaat en een verbetering van de sociale staat van Drenthe. Directe resultaten van het Actieplan willen wij na 2 uitvoeringsjaren meten door een evaluatie met onze partners in het veld.

Begroting AC 2005-2008

A. Outputdoelstellingen

	2005	2006	2007	2008
Versterking cultuurbereik in gemeenten	165.000	165.000	165.000	165.000
cultuureducatief aanbod	60.000	60.000	60.000	60.000

Kennisname jeugd cultureel aanbod Drentse instellingen	155.000	155.000	155.000	155.000
activiteiten ontsluiting cultuurhistorie en erfgoed	75.000	75.000	75.000	75.000
activiteiten voor en door jongeren	75.000	75.000	75.000	75.000
Ontsluiten en toegankelijk maken cultureel aanbod voor moeilijk te bereiken publieksgroepen	23.520	23.520	23.520	23.520
overhead (7%)	42.000	42.000	42.000	42.000
Totaal	595.520	595.520	595.520	595.520

B. Dekking

	2005	2006	2007	2008
bijdrage OCW	295.520	295.520	295.520	295.520
matching provincie	300.000	300.000	300.000	300.000
Totaal	595.520	595.520	595.520	595.520

De genoemde bedragen zijn inclusief personele inzet (ongeveer € 40.000,- per jaar). De begroting is gebaseerd op de bedragen in de periode 2001-2004. De activiteiten die in het kader van het actieplan ontplooid zullen worden en hier zijn begroot, vallen binnen de uitgangspunten zoals geformuleerd in de Contourennota. In de nieuwe Cultuurnota zal daarbij worden aangesloten. Naast de bovengenoemde begroting stelt de provincie Drenthe, op grond van de uitgangspunten in de contourennota en de cultuurnota, extra middelen beschikbaar voor bijvoorbeeld cultuureducatie.